Ацҵа 1

Аҽалархәра астратегиатә усуратә план

Алагалажәа

Қырҭтәыла аиурисдикциа аҵаҟа иҟоу, Қырҭтәыла иузалымхуа ахәҭақәа - Аҧсни Цхинвалтәи арегион/Аахыҵ Уаҧстәылеи рынхацәа ирызку, Қырҭтәыла аиҳабыра аус здырулаз, аҿҳәарарацәатә азнеиашьа ҿыц абарҭ арегионқәа рынхацәа алшара рнаҭоит Қырҭтәыла егьы атерриториа иқәынхо атәылауаа рзы иҟоу арбзазагақәа зегьы рхы иадырхәарц.

Қырҭтәыла аиҳабыра хықәкыс ирымоуп ауааҧсыреи арегионқәеи ршәарҭадара ахьчара амзызла, аиҟәшагагатә цәаҳәақәа нхыҵ иаанхаз ауаа рзаигәахара, урҭ рыбзазашьа аиҧьәтра, рыҧхьакра аиҵатәра.

Абри аполитика ишьақәыргылоуп аҽалархәра астратегиаҿ, Қырҭтәыла аиҳабыра уи шьақәдырҕәҕәеит 2010 шықәса ажьырныҳәатәи ақәҵарала. Абри аусуратә План - аҳәынҭқарратә стратегиа апрақтикатә анагӡара ахырхарала иҟаҵоу шьаҿоуп. Уи иакымкуа аинциативақәа алоуп, урҭ рызынтәгьы Аҧсни Цхинвалтәи арегион/Аахыҵ Уаҧстәылеи рҟны закәанла инхо ауааҧсыра рыбзазашьа аиҧьтәра иазкуп, абарҭ арегионқәа рынхацәа Қырҭтәыла атәылауаа зегьы рзы иҟоу азоужьҭрақәа рхы иадырхәарц алшара роурц, Қырҭтәыла атәылауаҩратә ҧсҭазаара рҽаладырхәырц рылшарц азы. Убри аҟынтә, ари аплан, уажәазы еицәыхароу ауааҗәлар реинаалара апроцесс иацхраауеит.

Аусуратә План аҟны иарбоу апринципқәа, ахаҵара-ҧҳәысреи, адинхаҵареи, аполитикатә хәаҧшырақәеи, аетникатә хылҵшьҭреи рыла еилых ҟамҵакуа, Аҧсни Цхинвалтәи арегион/Аахыҵ Уаҧстәылеи, абарҭ арегионқәа рҟны закәанла инхо ауааҧсыреи ирзеиҟараны ирызкуп. Қырҭтәыла аиҳабыра ибзиаҵәҟьаны еилыркааиеит, агеографиатә ҷыдарақәеи, адемографиатә лабҿабареи, уажәтәи аполитикатә ҭагылазаашьеи, анхацәа рҽалархәреи, егьырҭ аҭагылазаашьақәеи алшарақәеи ирыдҳәалоу ҷыдалатәи ауадаҩрақәа шыҟоу. Абри зегьы аусуратә План еиуеиҧшым акомпонентқәа ирныҧшуеит.

Аҳәынҭқарратә стратегиаҟны ишьақәыргылоу азнеишьа ауааҧсыра ирызкуп (хуманоцентристтәиуп). Аусуратә План хықәкыс иамоуп аиҟәшагагатә цәаҳәақәа рыла еиҟәшоу ауааҧсыра реизыҟазаашьақәа реиҧьәреи, русеицуреи, рпартниорреи, Қырҭтәыла анхацәа зегьы рыгәреибагара аиҭашьақәыргылареи

иацхрааша аҭагылазаашьақәа рыҧцара. Қырҭтәыла аиҳабыра ргәы ишаанаго ала, абарҭ аусмҩаҧгатәқәа қәҿиарала рынагӡара иабзоураны, еиҟәшоу ауаажәлар реинаалареи рыгәреибагара аиҭашьақәыргылареи рылшоит.

Аусуратә План ҧшь-хырхарак амоуп - агәыҳалалратәи, ауаҩытәыҩсатәи, асоциалтәи, аекономикатәи, урҭ ирылоуп абарҭ ахырхарақәа ирызку апрограммақәеи апроектқәеи рацәаны. Аусуратә План инаҵакны аус здырулаз бжь-инструментк рыла план аҟны иарбоу аусмҩаҧгатәқәеи апроектқәеи нарыгӡоит. Абарҭ аинструментқәа аҭыҧаҟны иҟоу аҭаххарақәеи, аҭыҧантәи анициативақәа рыҧхьагылара апринципи ирышьаҭакуп.

Аусуратә План ала иазҧхьагәаҭоу аинициативақәа Қырҭтәыла амч змоу азакәан иашьашәалазароуп, ҭагылазаашьақәак раан урҭ рынагӡаразы апроцедура ҿыцқәеи административтә структурақәеи иаҧцатәуп. Аусуратә План инақәырҧшны, иашьашәалоу азинтә база аус адырулоит, убри иабзоураны Қырҭтәыла аиҳабыра абарҭ аинциативақәа рынагӡаразы алшара роуоит. Қырҭтәыла аиҳабыра аусуратә План анышьақәдырҕәҕәалакь аамышьҭахь, азакәанҧцаратә аҧсахрақәа рпакет аус адуланы Қырҭтәыла апарламент иадыргалоит.

2008 шықәса жьҭаарамзазы Қырҭтәыла Апарламент «Импыҵахалоу атерриториақәа ирызку» азакәан аднакылеит, 2010 шықәса жәабран азы, Венециатәи акомиссиа абжьагарақәа инрықәырҧшны, ари азакәан аҧсахрақәа алалеит, абри зегьы иашьаҭакны, Қырҭтәыла аиҳабыра азин рымоуп агәыҳалалратә ахымҧадара иашьашәалоу, агәрагара аиҭашьақәыргылара иацхрааув апрограммақәеи апроектқәеи шьақәдырҕәҕәарц. Аусуратә План ала Қырҭтәыла аиҳабыра иаадырҧшит аҽалархәра Астратегиа ахықәкқәеи, «Импыҵахалоу атерриториақәа ирызку» азакәани ирышьашәалоу апроеқтқәа ишрыдгыло. Аиҳабыра ақәҵара аус адырулоит, уи иабзоураны, аусуратә План инаҵакны инагӡатәу апроектқәа рзы азакәанҧцарала иазҧхьагәаҭоу апроцедурақәа имариахоит.

Аметодологиа

Аусуратә План ианыҧшуеит Қырҭтәыла аиҳабыра рхықәкқәа; аусуратә План аус адулара апроцесс аан аинтенсивтә консультациақәа мҩаҧысуан Аҳәынҭқарратә Стратегиа аус адулара апроцесс иалахәыз аганқәа зегьы рҟны. Урҭ ирылоуп аполитикатә партиақәеи, ауаажәларратә аиҿкаарақәеи, аекспертцәа ргупи, жәларбжьаратәи иҳәынҭқарратәым аиҿкаарақәеи, егьырҭ атәылақәа реиҳабыррақәеи, аиҳабырабжьаратә аиҿкаарақәеи. Аусуратә План

иалоуп уажәазы иҟоу еилахәу апроеқтқәеи, Аҧсни Цхинвалтәи арегион/ Аахыҵ Уаҧстәылеи рҽалархәрала агәрагара аиҭашьақәыргылара амеханизмқәеи; аусуратә документқәа еилдыргеит абарҭ арегионқәа ирхылаҧшуа амчра ахаҭарнакцәа рҟны. Аусуратә План аҟәҿиара аиурц азы ихымҧадоуп аганқәа зегьы ринтереси рыдгылареи аадырҧшырц.

Аусуратә план – инарҭбаау, ганрацәалатәи документуп, уи наҟ-наҟтәи аҿиара иашьаҭоуп. Аплан шьаҭас иамоуп ҧшь-программатә хырхараки апроеқтқәеи, урҭ хықәкыс ирымоуп Аҧсни Цхинвалтәи арегион/Аахыҵ Уаҧстәылеи рынхацәа рыбзазашьа аиҧьтәреи, аиҟәшагагатә цәаҳәақәа нхыҵ инхо ауааҧсыра рзааигәахареи. Апрограммақәа хырхарақәа рынагӡаразы бжьинструментк аус рыдырулоит.

Ареинтеграциа азҵаарақәа рзы аҳәынҭқарратә министр иаппарат аусуратә План аус адулара анапхгара азнауеит, аплан анагӡарагьы иахылаҧшуеит. Иара убас, аусуратә план адгылара амзызла Қырҭтәыла аиҳабыра инарыгӡо аусмҩаҧгатәқәа ирхылаҧшны, арҭ азҵаарақәа рзы атәылауаҩратә уаажәларра рыбжьгарақәа иазҧхьагәарҭоит.

Аусуратә План, Астратегиа аус арура иацхрааууа апрограммақәа ирышьаҭоуп; фымз рахь зынык аусуратә аҩаӡараҟны, хышықәсахь зынык астратегиатә аҩаӡараҟны еиҭахәаҧшуеит; ари апроцесс иахылаҧшуеит амаҵурабжьаратә гәыҧ. Агәыҧ анапхгара азиуеит Қырҭтәыла аҧыза-министр/ареинтеграциа азҵаарақәа рзы аҳәынҭқарратә министр. Аусуратә гәыҧ инанагӡоит аусуратә план амониторинги, интересс измоу аганқәа зегьы рҽалархәрала ахәшьараҭареи.

Қырҭтәыла аиҳабыра рзы аҵак ду амоуп аусуратә План анагӡара апроцесс еиуиеҧшым апартниорцәа рҽалархәра, урҭ рыбжьара Аҧсни Цхинвалтәи арегион/Аахыҵ Уаҧстәылеи рҟнытә, урҭ рзы Қырҭтәыла аиҳабыра аицалархәразы иаҭаху аконсультациатә механизмқәа иаҧырҵоит.

Аҽалархәра ҧшь-хырхарак

- Қырҭтәыла аиҳабыра хықәкыс ирымоуп агәыҳалалратәи ауаҩытәыҩсатәи, асоциалтәи, аекономикатәи асферақәа рҟны Аҧсни Цхинвалтәи арегион/Аахыҵ Уаҧстәылеи рынхацәа рзааигәахара. Аусуратә План ихадоу ахәҭа ааныркылоит Аҧсни Цхинвалтәи арегион/ Аахыҵ Уаҧстәылеи рынхацәа рыбзазашьа аиҧьәра иазку апроеқтқәа,

урҭ нагӡатәуп абарҭ арегионқәа ирықәынхо ауааҧсырагьы Қырҭтәыла егьырҭ ахәҭақәа рынхацәа ирымоу алшарақәа роурц азы; иара убас, еиҟәшоу ауаажәларра алахәыӷацәа русеицура иацхраауеит. Хыхь ҳзыхцәажәаз азҵаарақәа рықәҿыҭра аҵак ду иазгәаҭоуп «Нызқьшықәсатәи аҿиара ахықәкқәа» ҳәа хьӡыс измоу, Еидҵоу Амилаҭқәа Реиҿкаара адокумент аҟны (2015 ш). Ари адокумент аҕарра аҧыхреи, агәабзиахьчареи, аҵареи, ахаҵара-ҧҳәысратә аиҟарареи, аекологиатә ҭышәынтәалара аиҿкаара азҵаарақәеи ирызкуп.

Аҳәынҭқарратә стратегиа ала иҳәаақәҵоуп апрограмматә хырхарақәеи ахықәкқәеи, урҭ инрыҵакны, аусуратә План аҟны, Қырҭтәыла аиҳабыра уажәы инарыгӡо, зынагӡара ргәы иҭоу, ма, апартниор аиҿкаарақәа рҟны инарыгӡарц хықәкыс ирымоу апроеқҭқәа аус рыдырулоит. Иазгәаҭоу апрограмматә хырхарақәа:

Агәыҳалалратә хырхара:

- Агәыҳалалратә цхыраара
- Аҧсабаратә рыцҳара

Ауаӷытәыӷса изку ахырхара:

- *Ауаажәларратә еизыҟазаашьақәа*
- *Акультуратә ҭынхареи еиҧшеиқәшәареи рыхьчара*
- *Ҧырхагада адыррақәа раларҵәара*
- *Ауаӷытәыӷса изинқәа*
- *Аҿар рақтивра*

Асоциалтә хырхара:

- *Аҵара*
- *Агәабзиахьчара*
- *Аҧсабарахьчара*

Аекономикатә хырхара:

- *Ахәаахәҭра*
- *Аицааглыхра*
- *Акомуникациа*
- *Аинфраструқтура*

Аҽалархәра аинструментқәа

Иҿыцу бжь-инструментк аусуратә План ахықәкқәа нарыгӡоит. Абарҭ аинструментқәа Аҧсни Цхинвалтәи арегион/Аахыҵ Уаҧстәылеи рынхацәа Қырттәыла атәылауаҩратә ҧсҭазаарахь ринтеграциа иацхраауеит; Қарҭи Аҧсни Цхинвалтәи арегион/Аахыҵ Уаҧстәылеи ирхылаҧшуа амчрақәа рыбжьара акоммуникациеи акоординациеи рышьақәыргылара иацхраауеит; иара убас, аусуратә план ала иазҧхьагәаҭоу апроеқтқәа рзы аинституциатәи, афинанстәи, административтәи ашьаҭа шьақәдыргылоит. Хықәкқәак рынагӡаразы иаҧҵахоит ихьыҧшым аструқтура, уи аинструмент цыҧхьаӡа аусура еиқәнаршәоит. Абарҭ аструқтурақәа зегьы ихьыҧшымкуа аус руеит, урҭ ирхылаҧшуеит ареинтеграциа азҵаарақәа рзы Қырттәыла аҳәынтқарратә министр иаппарат, аамҭакала, аҳәынтқарратә министр иаппарат инанагӡоит Аҧсни Цхинвалтәи арегион/Аахыҵ Уаҧстәылеи рхырхарала аҽалархәра аполитика аус адулареи амҩаҧгареи.

Анеитралтә статус змоу акоординациатә механизм

Қырттәыла аиҳабыреи, Аҧсни Цхинвалтәи арегион/Аахыҵ Уаҧстәылеи ирхылаҧшуа амчрақәеи абарҭ арегионқәа рҟны изуа, ахатәгәаҧхаратә аидҵарақәеи рыбжьара акоммуникациа армариаразы, аусуратә План ишьақәнаргылоит анеитралтә статус змоу акоординациатә механизм (LM).

Акоординациатә механизм хықәкыс иамоуп аҩ-ганк ирыдыркылаша, аҩ-ганкгьы ирзыфеидоу апроеқтқәеи аусмҩаҧгатәқәеи рыдгылара, иара убас, аҭыҧаҟны абарҭ апроектқәа назыгӡо асубиеқтқәа ацхыраара рыҭара.

Акоординациатә механизм иалоуп аҩ-ганк иззеиқәшаҳаҭхаз, еицықәдыргылаз акоординаторцәа, уи ала иазҧхьагәаҭоуп ацхырааратә персонал рацәамкуа рыла Аҟәеи, Цхинвали, иара убас Қарҭи аофисқәа раартра. Ари амеханизм уаанӡа иҟаз аформат ашьаҭаҿ иаҧҵахар ҟалоит, урҭ иреиуоуп уаанӡа иҟаз аҟырҭуа-аҧсуа ҩ-ганктәи акоординациатә комиссиа. Акоординациатә механизм аус ауеит жәларбжьаратәи агәыҳалалратә аиҿкаара аегидала.

Анеитралтә ахатә гәараргагеи, аиҭаҵразы адокументи

Қырҭҭәыла аиҳабыра ҩ-хкык змоу анеитралтә документ иаԥырҵоит, ари адокумент Аԥсни Цхинвалтәи арегион/Аахыҵ Уаԥстәылеи рынхацәа алшара рнаҭоит асоциалтә амаҵура рхы иадырхәарц, рхы иақәиҭны еиҭаҵырц. Қырҭҭәыла атәылауаҩра шьақәзырӡәӡәо ахатә гәараргага ма апаспорт згарц рҭаху, Аԥсни Цхинвалтәи арегион/Аахыҵ Уаԥстәылеи рынхацәа абри адокумент аиура ирԥырхагамхароуп.

Қырҭҭәыла анхацәа зегьы, еилых рымамкәа, атәылауаҩратә зинқәеи асоциалтә азоужьҭрақәеи рхы иадырхәарц азин рымоуп; Қырҭҭәыла аиҳабыра хықәкыс ирымоуп абарҭ апривилегиақәа анхацәа зегьы рхы иадырхәаратәы алшара рыҭара. Қырҭҭәыла атәылауаҩра шьақәзырӡәӡәо ахатә гәараргага аиура аан Аԥсни Цхинвалтәи арегион/Аахыҵ Уаԥстәылеи рҟны закәанла инхо ауааԥсыра ирызцәырҵуа апрактикатәи аполитикатәи ауадаҩрақәа рԥыхра амзызла, иашьашәалоу азакәанԥҵаратә база аус адырулеит. Уи иашьаҭакны, «Анеитралтә ахатә гәараргага» ирмариоу аҵасла ирырҭоит. (NID). Абри еиԥш ахатә гәараргага змоу ахаҿы Қырҭҭәыла анхацәа рзы иазԥхьагәаҭоу асоциалтә азоужьҭрақәа зегьы рхархәаразы азин имоуп; иара убас, ааглыхратә, ма ааглыхра иадҳәалам аус инапалаикырц, ахатәы ма аҳәынҭқарратә сектор аҿы аус иур илшоит (абри еиԥш аҭагылазаашьаҿы «анеитралтә» - «атәылауаҩразы инеитралу» ауп иаанаго. Анеитралтә ахатә гәараргага аҭара-аиура апрактикатә хықәққәа рзы мацара иазԥхьагәаҭоуп. Қырҭҭәыла Аконституциа иашьашәаланы, Аԥсны анхацәа рзы «Анеитралтә ахатә гәараргага» ҩ-бызшәак рыла, ақырҭшәалеи ԥсышәалеи иркьыԥхьуеит).

Иара убас, абри агәараргага зго ахаҿқәа «Аиҭаҵразы анеитралтә документгьы» ганы (NTD) закәанла аҳәаанырцә ицар рылшоит (Аиҭаҵразы анеитралтә документ ииашаҵәҟьаны laissez-passer ауп). Аиҭаҵразы анеитралтә документ иабзоураны, жәларбжьаратәи азин еилаганы жәларбжьаратәи апаспортқәа ргара ахымԥадара изуеит. Абарҭ апаспортқәа рзакәанымра шьақәнарӡәӡәеит «Қырҭҭәылаҟны аимак иазку афақтқәа шьақәзырӡәӡәо ахьыԥшым жәларбжьаратәи акомиссиа» аихшьаалаҿы (Талиавини леихшьаала). Аиҭаҵразы анеитралтә документ жәларбжьаратәи азин иашьашәахаларц азы, уи иаԥҵахоит жәларбжьаратәи азин аекспертцәа рҟны аусеицура ала.

Агәрагара Афонд

Аҧсни Цхинвалтәи арегион/Аахыҵ Уаҧстәылеи рҟны, иара убас, аиҟәшагагатә цәаҳәақәа рыбжьареи апроектқәа назыгӡо аиҿкаарақәа агрантқәа рытара амзызла иаҧҵахоит агәрагара Афонд, уи жәларбжьаратәи аиҿкаарақәа рнапхгара аҵаҟа иҟалоит, адонорцәа рганаҟынтә абжьгаратә функциақәа амазаауеит. Афонд адонорцәеи агрант зауа аиҿкаарақәеи рыбжьара акоординациа иармариоит, аҧара ззалырхыз апроектқәа аусуратә План ҧшьхырхарак иршьашәалазар гәартоит; аха, аамҭакала, ареинтеграциа азҵаарақәа рзы аҳәынҭқарратә министр иҟны аконсультациақәа ирхысны, адонорцәа егьырҭ зҵакы дуу апроектқәа рзгьы аҧара алырхыр рылшоит.

Агәрагара Афонд аформатҵәҟьа иҳәаақәҵахоит аусуратә План ианышьақәдырҕәҕәалакь аамышьҭахь; ҿырҧштәыс иаҳгар ҳалшоит Евроеидгыла-Африкатә аинфраструктуратә агәрагара, ма Адунеитә банк аҟны иаҧҵоу, Афганистан аиҭашьақәыргылара агәрагара афондқәа. Иара убас, афонд иазҧхьагәанаҭоит Евроеидгыла/Еидҵоу Амилаҭқәа Реиҿкаара аҿиара апрограмма агәрагара аиҭашьақәыргылара заанаҵтәи ақәҿыҭра амеханизм (COBERM) аҧышәарагьы.

Еилахәу аинвестициатә фонд

Еилахәу аинвестициатә фонд (JIF) иаҧҵахоит Аҧсни Цхинвалтәи арегион/ Аахыҵ Уаҧстәылеи рҟны, иара убас, аиҟәшагагатә цәаҳәақәа рыбжьара изуа ааглыхырҭақәа рҟны, алагарҭатә капитал рзалхра амзызла. Еилахәу аинвестициатә фонд аҭыҧантәи аекономика аҿиара иазку, аусурҭаҭыҧқәа еиқәзыршәо, еиҟәшагагатә цәаҳәақәа рыла еидыху ауааҧсыра рыбжьара акомерциатә еизыҟазаашьақәа рышьақәыргылара иацхрааиуа абизнесусура иадгылоит. Лымкаала, ахатәы аинвестициатә фонд азы аҧара еицалырхуеит адонортә аиҿкаарақәеи абизнесструктурақәеи, афонд ахархәараҿы иҟалоит амилаҭтәи арегионалтәи ахәаахәҭратә палатақәа рмаҵура.

Аусеицура агентра

Аусеицура агентра (CA) иаҧҵахоит аиҟәшагагатә цәаҳәақәа аҩ-ганк рыбжьара аизыҟазаашьақәа рышьақәыргылара ацхыраараз. Аҽалархәра Астратегиа анагӡаразы иацҵаны афункциақәа аҭахуп, иҟоу аҳәынҭқарратә структурақәа абарҭ афункциақәа реилагӡара рылшом. Убри аҟынтә, ареинтеграциа азҵаарақәа рзы аҳәынҭқарратә министр иаппарат ахылаҧшра аҵаҟа

ишьақәгылоит азеиԥштә зин аиуристтә хаҿы (юридическое лицо публичного права) - аусеицура Агентра, уи аусура ала ахәынтқарра аԥара ззалнахыз апроеқтқәа рынагӡара иацхраауеит.

Аусеицура Агентра аиҿкаарақәа ирыцхраауеит аиҟәшагагатә цәаҳәақәа наҟ-ааҟ апартниорцәа рыԥшаараҿы, абизнес аҿиаразы аҭагылазаашьақәа реиԥьтәра амзызла аҭыԥантәи анапхгара ирыцхраауеит. Иара убас, апроеқт аусушьеи, абизнеси Қырҭтәыла азакәанԥцареи жәларбжьаратәи азини ирышьашәалазарц иҟарҵоит. Қырҭтәылеи аҳәаанырцәи рҟны апотенциалтә партниорцәа рзы алшарақәа шьақәдыргылоит.

Афинанстә институт

Аԥсни Цхинвалтәи арегион/Аахыҵ Уаԥстәылеи рҟны изуа агәыҳалалратәи, аҿиаратәи аиҿкаарақәа русуразы, инормалу абизнесусура азеиԥшҵәҟьа, афинанстә операциақәа рынагӡара аҭахуп. Қырҭтәыла аиҳабыра рықәшаҳаҭрала, Аԥсни Цхинвалтәи арегион/Аахыҵ Уаԥстәылеи рҟны ашәҟәы иҭарыҩуа афинанстә институтқәа (FI) рыцхыраарала аԥаратә ԥхьаӡара аартреи, аԥаратә аиагарақәеи, егьырҭ азакәантә операциақәеи рынагӡаразы алшара ҟалоит. Афинанстә институт анапхгараҵаҟа иҟазар ҟалоит иԥку акомерциатә абанктә функциақәа змоу, Қырҭтәыла иҟоу абанкқәа руакы.

Аинтеграциа змоу асоцио-економикатә зона

Абизнесусуреи асоциалтә амаҵуреи рынагӡаразы иаҭаху аинфраструқтурала еиқәыршәоу, аинтеграциа змоу асоциалтә-економикатә зона иаԥҵахоит аиҟәшагагатә цәаҳәақәа ирзааигәаны, Қырҭтәыла ахылаԥшра аҵаҟа иҟоу атерриториаҟны, уи иабзоураны, аиҟәшагагатә цәаҳәақәа рыбжьара аалыҵи амаҵуреи рзы аҭаххара цәырҵуеит.

Аинтеграциа змоу асоцио-економикатә зона иакыу аҳа ишьақәнаргылоит, уи иалоуп аалыҵ аҟаҵаразы иаҭаху аӡа анагареи, аалыҵ аԥҵареи, аҭра аҭаҵареи, ахаҭабзиара ахылаԥшреи, адистрибуциеи. Ихадоу ахырхараны иҟоу ақыҭанхамҩоуп, аха афеида аазго егьырҭ абизнес усурақәагьы аҿиара роур ҟалоит. Ари аинциативала иазԥхьагәаҭоуп аҭаххарақәа ранализ; афермерцәа ажәла рызнагареи, атехникала реиқәыршәареи (азанааҭ аҭҵаара, адгьылаарыхратә атехника рызнагара, аҵәахра, аматериалтә-техникатә базала реиқәыршәара). IZES инаҵакны иаԥҵахоит ақыҭанхамҩатә аалыҵ аус

адулареи аҭра аҭаҵареи рзы иаҭаху аинфраструкҭура. Убасҟан, аполитикатә аиҿагыларақәеи, аиҟәшагагатә цәаҳәақәа рхысра иадҳәалоу аоперациатә харџьқәеи рацқьыс абизнесинтересқәа иаҳа акапан роуоит.

IZES инаҵакны аус зуа ааглыхырҭақәеи урҭ рҟны аус зуа анхацәеи рзы азоужьҭратә ашәахтә ҭагылазаашьақәа иаҧҵахар ҟалоит.

Аинтеграциа змоу асоцио-економикатә зона ақыҭанхамҩатә аалыҵ аеқспорт иацхраауеит, уи ахархәараҿы иҟалоит Қырҭтәыла иамоу абизнес еизыҟазаашьақәеи, иара убас, Қырҭтәыла ахархәараҿы иҟоу, ма наҟ-наҟ иҟало ҷыдалатәи ахәаахәҭратә режимгьы. Ҷыдала иаҧҵоу, акредитациа змоу алабораториеи иашьашәалоу ахәшьараҭаратә аоргани, абарҭ азонақәа рҟны иаҧҵоу, ма Аҧсни Цхинвалтәи арегион/Аахыҵ Уаҧстәылеи рҟынтә инагоу, аеқспорт азы ирмазеиу аалыҵ асертифицирра азыруоит.

Апрограмматә хырхарақәеи апроеқтқәеи

Абарҭ ахырхарақәа рылшарақәа иҳәаақәҵам; Қырҭтәыла аиҳабыра аинтересс змоу аганқәа зегьы аусуратә План аҟны иарбоу ахықәққәа ирышьашәалоу апроектқәа цәырганы инарыгӡап ҳәа иазыҧшуп. Ҳзыхцәажәо апрограмматә хырхарақәа аконцепциа шьақәдыргылоит. Убри аҟнытә апроектқәа аамҭакала иакымкуа ахықәққәа рымазар ҟалоит, урҭ иакымкуа ахырхарақәа ирышьашәалазар рылшоит. (Ҷыдалатәи азгәаҭара ада, «еилахәу» иаҵанакуеит аиҟәшагагатә цәаҳәақәа наҟ-ааҟ инхо ауааҧсыра, ҷыдала ахҵәацәеи, еиҟәшоу ауаажәларра алахәыҩцәеи).

Агәыҳалалратә хырхара

Агәыҳалалратә цхыраара

Аусуратә План Аҧсни Цхинвалтәи арегион/Аахыҵ Уаҧстәылеи рынхацәа рыбзазашьа аиҧьәреи, рыҧсҭазаареи, ауаҩытәыҩса иҧсазарақәеи рыхьчара зеазызкуа аиҿкаарақәа ирыдгылоит. Аусуратә План инаҵакны ишьақәыргылоу аинструментқәа ҿыцқәа абарҭ аиҿкаарақәа ирыцхраауеит иҟоу акрақәа рҧыхраҿы.

Аҧсабаратә рыцҳарақәа

Аҧсабаратә рыцҳарақәа ирыхҟьаны аҩ-ганк рынхацәа ауадаҩрақәа ирҭагылоит. Аусуратә План ала иазҧхьагәаҭоуп апревенциатә усмҩаҧгатәқәа рынагӡара,

урҭ хыҟәкыс ирымоуп аиҟәшагагатә цәаҳәаҟәа наҟ-ааҟ аекологиатә рыцҳареи аепидемиеи ирылҵшәахаз азарал амаҷырхара.

- Арегион аҟны иҟоу азеиҧш шәартақәа рзы аҭцаара аицымҩаҧгара, урҭ рыбжьара адгьылҵысреи, аҿыбгареи, иара убас, аҧстәқәа рыла иасуа аинфекциатә чымазарақәеи рзы.
- Ирласӡоу ақәҿыҭра иазку, еилахәу амеханизмқәа рыҧҵара (аиқәырхаратәи ареабилитациатәи аоперациақәа рзы).
- Аиқәырхаратәи ареабилитациатәи аоперациақәа назыгӡо рзы еилахәу азыҟаҵарақәа рымҩаҧгара.

Ауаҩытәыҩса изку ахырхара

Ауаажәларрабжьаратә аизыҟазаашьақәа

Аусуратә План аматериалтә феида аазгаша апрактикатә азҵаарақәа мацара ракәымкуа, аинаалара апроцесс аҟны зҵак дуу, акыр зҵазкуа аимадарақәа ирышьаҭакуп. Абарҭ аусмҩаҧгатәқәа зегьы, бжеиҳарала, Аҧсни Цхинвалтәи арегион/Аахыҵ Уаҧстәылеи уажәы ирықәынхои, арҭ атерриториақәа рҟнытә ихҵәоу ауааҧсыреи рыбжьара аимадарақәа реиҭашьақәыргылара иазкуп, ҷыдала иазгәаҭоу аҭагылазаашьақәа рыда.

Аусуратә План шьаҭас иамоуп агәрагара аиҭашьақәыргылареи атәылауаҩратә уаажәларратә аиҿкаарақәа рыбжьара иформалым адиалоги. Қырҭтәыла аиҳабыра Еидҵоу Амилаҭқәа Реиҿкаара Ашәарҭадаратә Хеилак № 1325 арезолиуциа ҷыдалатәи аҵакы аҭәаршьоит. Ареинтеграциа азҵаарақәа рзы Қырҭтәыла аҳәынҭқарратә министр иаппарат аусуратә План инанагӡоит абри арезолиуциа иашьашәаланы.

Аусуратә План иашьҭанеиуа аинициативақәа ирыдгылоит:

- Аҭаацәаратә усмҩаҧгатәқәа рҽалархәра: ахшара аира, ачарақәа, аҧсыжрақәа, анышәынҭрақәа рахь анеира, адинхаҵаратә церемониақәа.
- Аиҟәшагагатә цәаҳәақәа наҟ-ааҟ еилоу аҭаацәарақәа рвизитқәа рыдгылара.
- Абыргцәа реиҧылаpaқәа рыдгылара
- Арелигиатәи (адныҳәаларатә) аҭоурых-культуратәи авизитқәа рыдгылара.

- Ажурналистцәа реиҭнышсахлара
- Азанаатдырратә аиҭнышсахлара (ахцәаацәа мацара ракәмкуа).
- Акультуреи аспорти рсфераҿ аиҭнышсахларатә усмҩаҧгатәқәа рыдгылара (ахцәаацәа рзы мацара акәымкәа).
- Хабарда изыз рыҧшаареи, риагареи, абаандаҩцәа реиҭнышсахларатә комиссиа аҧцареи.

Акультуратә ҭынхареи ахатә милаҭтә чыдарақәеи рыхьчара

Аусуратә План иалоуп Аҧсни Цхинвалтәи арегион/Аахыҵ Уаҧстәылеи ркультуратә ҭынхареи рмилаҭтә чыдарақәеи Қырҭтәылаҟны иаҳа аҟтивла рыхьчара иазку аусмҩаҧгатәқәа. Қырҭтәыла Аконституциа инақәырҧшны,урҭ рыла иазҧхьагәаҭоуп амилаҭтә аиҵатәра рбызшәа еиҧш ауаҧс бызшәеи, Аҧсны аҳәынтқарратә бызшәа еиҧш аҧсуа бызшәеи рыхьчара.

- Аҧсуа культура иазку ақырҭшәалеи аҧсышәалеи, ауаҧстә культура иазку ауаҧс бызшәалеи ақырҭшәалеи ашәҟәқәа ркьыҧхьра.
- Ақыртуа школқәеи ауниверситетқәеи рҟны аҧсуа бызшәеи ауаҧс бызшәеи рҵара адгылара.
- Акультуратә ҭынхара ахьчара аус адызуло аҧсуа диаспора реиҿкаарақәа рҟны аимадарақәа рырҕәҕәаара; есышықәсатәи аконференциа амҩаҧгара
- Акультуратә ҭынхара ахьчаразы ихымҧадоу еилахәу ауранагӡаразы UNESCO адгылара аиура.
- Аҟәатәи архив аҿиара ацхыраара аҭара (Қарҭтәи архив аҟынтә архивтә материалқәак рышьҭхьеит).
- Қарҭ амузеиқәа рҟны аҧсуеи ауаҧси акультура акәакьқәа рыҧҵара.
- Аҧсуеи ауаҧси абызшәақәа рыла арадиодырраҭарақәа рыдгылара.
- Рхы иақәиҭны Анцәа имаҵура анагӡаразы ацхыраара рыҭара, адоуҳатә хаҿқәа реиҭаҵреи, иҧшьоу адинтә маҭәаркәа уадаҩрада риагареи рыла (акоординациатә механизм иашьашәаланы) .

Уадаҩрада адыррақәа раларҵәара

Аусуратә План ахырхарақәа зегьы аиҟәшагагатә цәаҳәала еиҟәшоу ауаажәлар рыбжьара ихҧмырҟьакуа адыррақәа ралартҵәара иацхраауеит.

Аусуратә План иалоуп адырраҟәа ралартәаара апроцесс еиҧьазтәо амеханизмҟәа:

- Аҧсни Цхинвалтәи арегион/Аахыҵ Уаҧстәылеи, Қырттәыла егьырҭ ахәҭаҟәеи рҟнытә ажурналистцәа рзы арегулиартә аиҧылараҟәа реиҿкаара.
- Қырттәылазы иазҧхьагәаҭоу аҵаратә турҟәеи апрограммаҟәеи рҿы Аҧсни Цхинвалтәи арегион/Аахыҵ Уаҧстәылеи рынхацәа рҿалархәра – NATO, Евроеидгылеи, егьырҭ жәларбжьаратәи аиҿкаараҟәеи рҟны.
- Еиҟәшоу ауааҗәларра алахәыԥцәа рыбжьара аизыҟазаашьаҟәеи асоциалтә комуникациеи рзы еилахәу аинтернет портал аҧҵара. Азоужьҭратә, ирласҙоу аинтернет аиҟәыршәара иазку Қырттәыла аиҳабыра рინициатива инаҟәырҧшны, аинтернет ахархәаразы ацхыраара аҭара.
- Аиҟәшагагатә цәаҳәаҟәа иазааигоу атерриториаҟәа рҟны иҟоу арадио телехәаҧшратә станциаҟәа русушьа аиҧьәра.

Ауаԥытәыԥса изинҟәа

Қырттәыла аинтересҟәа ирылоуп ахатә тәылауаа, урҭ рыбжьара Аҧсни Цхинвалтәи арегион/Аахыҵ Уаҧстәылеи рынхацәа рзинҟәа рыхьчара. Аусуратә План иалоуп азинҟәа рыхьчареи, ауаԥытәыԥса изинҟәа рсфера иадҳәаланы ахшыԥдырра арҵаулареи хыҟәкыс измоу, иакымкәа аусмԥаҧгатәҟәа.

- Аибашьра иалҵшәаны азарал зауз атерриториаҟәа рҟны ауаԥытәыԥса изинҟәа рмониторинг амԥаҧгаразы, заанаҵ иззеиҟәшаҳаҭхо аформат инаҵакны, ауаԥытәыԥса изинҟәа рыхьчаратә жәларбжьаратәи аиҿкаараҟәеи, ауаԥытәыԥса изинҟәа аус рыдызуло аиҳабырабжьаратә аиҿкаараҟәеи рааҧхьара.
- Аимак иалҵшәаны азарал зауз атерриториаҟәа рҟны ауаԥытәыԥса изинҟәа иазку азҵаараҟәа ирыдҳәаланы иашьашәалоу аҵарадырраҭаратә усура адгылара: адырраҭаратә буклетҟәа ркьыҧхьра, реиҭагара, асеминарҟәа рымԥаҧгара.
- Аимак иалҵшәаны азарал зауз аҭыҧҟәа рҟны асоциалтә азини ахатә мазареи рызҵаараҟәа аус рыдызуло агәыҧҟәа ацхыраара рыҭара.

Аҿар рақтивра

Еиҟәшоу ауаажәларра рабиԥара ҿыц аибашьранӡатәи Қырҭтәыла ргәалашәом. Аиҟәшагагатә цәаҳәақәа рыла еиҟәшоу аҿар реизгареи, реиҩызара арҵаулареи, аҿар рыбжьара агәреибагара ашьақәыргылареи амзызла аусуратә План иалоуп аспорттәи, акультуратәи, агәырҿыхаратәи аусмҩаԥгатәқәа.

- Аиҟәшагагатә цәаҳәақәа рыла еиҟәшоу аҿар рҽалархәрала аконцертқәеи атеатралтә арбарақәеи рымҩаԥгара.
- Аиҟәшагагатә цәаҳәақәа рыла еиҟәшоу иқәыԥшу аспортсменцәа рзы аспорттә аицлабрақәеи аспорттә аизара/азыҟаҵарақәеи рымҩаԥгара.
- Аиҟәшагагатә цәаҳәақәа рыла еиҟәшоу ахәыҷқәа рзы аԥхынратә лагерқәа реиҿкаара.
- Қырҭтәыла наҟ-наҟтәи аелита рзы иқәыԥшу алидерцәа рыла еилахәу апрограммақәа аус рыдулара.
- Аԥсни Цхинвалтәи арегион/Аахыҵ Уаԥстәылеи рынхацәа Қырҭтәыла иазалху аҿартә гранттә программақәа рҽалархура.

Асоциалтә хырхара

Аҵара

Анеитралтә ахатә гәраргага змоу, Аԥсни Цхинвалтәи арегион/Аахыҵ Уаԥстәылеи рынхацәа рхы иадырхәарц рылшоит Қырҭтәыла атәылауаа зегьы рзы иазԥхьагәаҭоу аҵара аиуразы алшарақәа. Урҭ Қырҭтәыла Иреиҳаӡоу аҵараиурҭақәа ирҭаларц, Қырҭтәыла астудентцәа рзы иазԥхьагәаҭоу жәларбжьаратәи астипендиатә программақәа рҽаладырхәырц алшара роуоит; убарҭ ирылоуп Қырҭтәыла аҵараиурҭақәа ирыдыргало жәларбжьаратәи аиҭныԥсахларатә программақәагьы.

Аусуратә План аҟны ишьақәгылоу аҭагылазаашьақәа ирыбзоураны, Аԥсни Цхинвалтәи арегион/Аахыҵ Уаԥстәылеи рынхацәа аҵара аиуразы алшарақәа иаҳа имарианы рхы иадырхәоит.

- Анеитралтә ахатә гәраргага змоу ахаҿқәа алшара роуоит Иреиҳаӡоу аҵараиурҭақәа рахь аҭаларатә аԥышәарақәа аԥсуеи, ауаԥси, аурыси абызшәақәа рыла ирҭиирц.

- Аҧсни Цхинвалтәи арегион/Аахыҵ Уаҧстәылеи рстудентцәа рзы жәларбжьаратәи астандартқәа инрықәырҧшны аҵаратә гәараргагақәа рсертифицирра.
- «Ахатә компиутер ахәыҷы цыҧхьаӡа изы» ҳәа хьӡыс измоу Қырҭтәыла аиҳабыра рпрограмма ҿыц инақәырҧшны, Аҧсни Цхинвалтәи арегион Аахыҵ Уаҧстәылеи рҟны актәи аклассахь ицо ахәыҷқәа зегьы аперсоналтә компиутер рыдгалара.
- Аҧсни Цхинвалтәи арегион/Аахыҵ Уаҧстәылеи рҟны «Идырҵа, иҵа Қырҭтәыла уацны» ҳәа хьӡыс измоу апрограмма ҿыц аларҵәара. Абри апрограммала иазҧхьагәаҭоуп атәыла зегьы амасштаб ала нызқьѳык англыз бызшәа аинструкторцәа русура. Иара убас, атәым бызшәақәа (европатәи абызшәақәа) рҵара иацхраауеит егьырҭ апрограммақәагьы.
- Қырҭтәыла аҵара аминистрраҟны иҟоу амаҵурабжьаратә комиссиеи аусуратә гәыҧи, Аҧсни Цхинвалтәи арегион/Аахыҵ Уаҧстәылеи рҵарауааи еицны, аҧсуеи ауаҧси абызшәақәа рыла аиҵбыраӡатәи аклассқәа рырҵагашәҟәқәеи, ахәыҷбаҳча ахәыҷқәа рзы ҷыдалатәи алитературеи иаҧырҵоит.
- Қарҭтәи аҳәынтқарратә университет аҟны абхазологиа ахырхара арҭбаара, Аҧсны иҟоу аинститутқәа рҟны аиҭныҧсахларатә академиатә программақәа рырмазеира.
- Еилахәу аҭҵааратә проеқтқәа рзы ҷыдала аҧара (аграктқәа) алхра.
- Аҧсни Цхинвалтәи арегиони рҟны иҟоу ашәҟәыҧхьарҭақәа ацхыраара рыҭара (ақьыҧхьтә материалқәеи, аелеқтронтә ресурсқәеи, аинфраструқтуреи, аменеџьменти рҟны аҧышәа ала).

Агәабзиахьчара

Агәабзиахьчара асфераҟны Қырҭтәыла атәылауаа ирымоу азоужьтрақәа зегьы Аҧсни Цхинвалтәи арегион/Аахыҵ Уаҧстәылеи рынхацәа рызгьы иазҧхьагәаҭоуп. Анеитралтә ахатә гәараргага змоу ахаҿқәа атәыла зегьы аҟны амедицинатә цхыраара роурц рылшоит, уи иалоуп хырҧашьа змам аҭагылазаашьақәа раан атранспортизациагьы. Аусуратә план иалоуп Аҧсни Цхинвалтәи арегион/Аахыҵ Уаҧстәылеи рынхацәа ргәабзиареи ргәабзиахьчареи еиҧыхтәо аҭагылазаашьақәа.

- Қарҭ иҟоу, иара убас, Жәыргьыҭ азы ихымҧадоу аресурсқәа рышьақәыргыларазы аҭҵаарақәа реицымҩаҧгара. Ахшыҩзышьра роуот аспиди, аимҳәацәгьтеи, ақьыба ачымазаракәеи, арҩышьагақәа рхархәареи, атрансмилаҭтә инфекциатә шәартақәеи.
- Ачымазарақәа заанаҵтәи рпревенциахь зхы рхоу агәабзиахьчара асфераҟны аус зуша аусуратә гәыҧ аҧҵара.
- Аҧсни Цхинвалтәи арегион/Аахыҵ Уаҧстәылеи рҟны иҟоу амедицинатә ҭаххарақәа рҳәаақәҵара ашьақарчымазареи аимҳәацәгьеи змоу рзы.
- Аҧсни Цхинвалтәи арегион/Аахыҵ Уаҧстәылеи рынхацәа амедицинатә аҧгаҧса ахархәаразы алшара рыҭара; амедициантә аҧгаҧсала иазҧхьагәаҭам аҭагылазаашьақәа рзы чыдалатәи афонд аҧҵара.
- Аҧсни Цхинвалтәи регион/Аахыҵ Уаҧстәылеи рынхацәа амобилтә клиникақәа рыдгалара.
- Асанитартәи афитосанитартәи азҵаарақәа рзы аусеицура.
- Аспид иадҳәаланы аконсультациақәа рымҩаҧгареи анализ аҟаҵареи.
- Ахшарадара ахәышәтәра аиҿкаара.

Аҧсабарахьчара

Аҧсабаратә лагылазаара Қырҭтәыла арегионқәа зегьы рбеиароуп, аҧсабара аҟьашьра аполитикатә аиҟәшагагатә цәаҳәақәа ирхыҧшым.

- Аҧсни Цхинвалтәи арегион/Аахыҵ Уаҧстәылеи рҟны аҧсабарахьчаратә усмҩаҧгатәқәа рынагӡара; ари ахырхарала аус зуа иҳәынҭқарратәым аиҿкаарақәа ацхыраара рыҭарала; иара убас, аҧсабарахьчаратә гәыҧқәеи ахылаҧшратә аиҿкаарақәеи рыдгылара.
- Қырҭтәыла амилаҭтә парккәа рсистема инақәырҧшны, Аҧсни Цхинвалтәи арегион/Аахыҵ Уаҧстәылеи рҟны кьыс змам атерриториақәа рыҧҵара. UNESCO ала ихьчоу атерриториақәа рстатус раҭәашьара.

Аекономикатә хырхара

Аимак аамышьҭахаь аҭагылазаашьа шыцәгьоугьы, аҩ-ганк рыбжьара аимак шыҟоугьы, аалыҵи ахәаахәҭратә центрқәеи иааигәаны рыҟазаара иабзоураны,

ахәаахәҭреи аиҟәшагагатә цәаҳәақәеи рхысреи афакҭқәа уажәгьы иҟоуп. Лымкаала, ақалақьқәа Жәыргьыҭи Гори рцьармыкьақәеи рхәаахәҭратә обиеқтқәеи иааигәаны иахьыҟоу аҟнытә, аалыҵ ахә иаҳа иахьмаҷу аҟынтә, Аҧсни Цхинвалтәи арегион/Аахыҵ Уаҧстәылеи рынхацәеи аусуратә хаҿқәеи абарҭ ацьармыкьақәа егьырҭ апотенциалтә цьармыкьақәа рацкьыс иаҳа рхы иадырхәоит.

Аусуратә План иалоуп адгалара ҿыцқәа, уажәгьы иҟоу ахәаахәҭратә аизыҟазаашьақәа рыдгылара амзызла, ахәаахәҭразы иаҭаху алшара ҿыцқәа иаҧнаҵоит. Аекономикатә еизыҟазаашьақәеи, еилахәу ааглыхырҭақәеи, анфраструктуреи, атранспорттә аимадарақәеи реиҧьәразы инагӡатәуп иашьҭанеиуа аусмҩаҧгатәқәа:

Ахәаахәҭра

- Ацьармыкьақәа рахь анеира армариара, аиҟәшагагатә цәаҳәақәа рҟынтә Жәыргьыҭи, Қуҭешьи, Баҭыми, Гори, Қарҭи рхырхарала автобус аужьҭра ала; Аҧсни Цхинвалтәи арегион/Аахыҵ Уаҧстәылеи рномерқәа рыла еиҭаҵуа автобусқәа аиҟәшагагатә цәаҳәақәа рхысразы азин рыҭара; ахәаахәҭратә центрқәа рахь ицо амҩақәа рыҽеира.
- Аинтеграциатә асоциалтә–економикатә зонақәа инрыҵакны азанааҭтә аҵареи аҵаратә центрқәеи рыҧҵарала анхацәа аусурҭала реиқәыршәара; аусуҩцәа рацәаҩны иахьаҭаху ааглыхра аҿиара.
- Акредитациа змоу аҧышәаратә лабораториақәеи иашьашәалоу ахәшьараҭаратә аорганқәеи рышьақәыргыларала жәларбжьаратәи акомерциатә еизыҟазаашьақәа рахь аинтеграциа адгылара; ашьашәалара ахәшьараҭаратә аорган ала, жәларбжьаратәи арегионалтәи астандартқәа инрықәырҧшны, аҭыҧантәи аалыҵ асертифицирра азура.

Еилахәу ааглыхра:

- Еилахәу ааглыхра ацхыраара аҭара.
- Аиҟәшагагатә цәаҳәақәа рыбжьара изуа еилахәу ааглыхырҭақәа ацхыраара рыҭара алагамҭатә капитал аҧшаараҿы.

Акоммуникациа

- Анхацәа рыбжьара аимадаракәа рышьақәыргыларазы Аҧсни Цхинвалтәи арегион/Аахыҵ Уаҧстәылеи рыбжьара аҧошьҭатә ашьҭымҭақәа реиҭныҧсахлара аиҭашьақәыргылара.
- Аҧсни Цхинвалтәи арегион/Аахыҵ Уаҧстәылеи зыху лаҟәу, зыццакра дуу аинтернет ала реиқәыршәара.
- Цхинвал анхацәа аелектронтә коммуникациақәа рхархәагақәа рыла реиқәыршәара амзызла, ацифратә система арадиорелетә цәаҳәақәа Гори-Цхинвалтәи ацыҧҵәаха аиҭашьақәыргыларатә усуракәа реицымҩаҧгара.
- Ак. Ҧуҭи ак. Аҟәеи рыбжьара аӡаҵантә аоптикатә акабельтә магистраль аргылара азҵаара аицҭҵаара, уи, зыҭбаара дуу ацәаҳәатә ателекоммуникациатә амаҵура еиқәнаршәоит, еиуеиҧшым адыррақәеи ахархәагақәеи (абжьы, арбагақәа, абара) иаланарҵәоит, убри иабзоураны Аҧсны анхацәа уадаҩрада адыррақәа роуоит.
-

Аинфраструктура

- Баҭыми Аҟәеи рыбжьара амшынтә апассажиртә маршрутқәа роужьҭра.
- Аиригациатә системақәа рреабилитациа
- Асанитартә нормақәа рыхьчарала Аҧсни Цхинвалтәи арегион/Аахыҵ Уаҧстәылеи ршколқәеи рхәшәтәырҭақәеи рреабилитациа. Апроект инаҵакны имҩаҧыргоит аҭыҧантәи аҭаххаракәа ранализ, иара убас, иҳәаақәрҵоит ареабилитациатә хыбрақәа рприоритет.